

בש"פ 8628/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 8628/16

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 ולפי סעיף 10ג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

תאריך הישיבה: ט"ו בחשון התשע"ז (16.11.2016)

בשם המבקשת: עו"ד נעימה חנאווי כראם
בשם המשיב: עו"ד ניר אלפסה

החלטה

1. לפניי בקשה להארכת מעצר שלישית לפי סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) בצירוף סעיף 10ג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק הנוער), להארכת מעצרו של המשיב ב-45 ימים החל מיום 10.11.2016 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43725-03-16 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בשבתו כבית משפט לנוער, לפי המוקדם.

רקע רלוונטי

2. עובדות המקרה פורטו בהחלטות קודמות של בית משפט זה בעניינו של המשיב (בש"פ 6151/16 מדינת ישראל נ' פלוני (8.9.2016); ובש"פ 7406/16 מדינת ישראל נ' פלוני (25.9.2016)), על כן אעמוד על עיקרי הדברים בלבד. נגד המשיב ואביו (להלן ביחד: הנאשמים) הוגש ביום 10.7.2016 כתב אישום מתוקן המייחס להם עבירת רצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); שתי עבירות ניסיון רצח, לפי סעיף 305 לחוק העונשין; ועבירת קשירת קשר לביצוע פשע. בנוסף, מיוחסות למשיב לבדו עבירות של ניסיון רצח, שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, פציעה בנסיבות מחמירות, אימים, ותקיפה בנסיבות מחמירות.

על פי עובדות כתב האישום, במהלך חודש יוני 2015 התגלע סכסוך בין המשיב לבין שני קטינים אחרים שיש ביניהם קרבה משפחתית (ביניהם פ.א. ו-ג'.ח.). על פי עובדות האישום הראשון, בעקבות שיחת טלפון בה איום פ.א., הגיע זה יחד עם שניים מבני דודיו לביתו של המשיב כדי לברר האם הוא אחראי לשיחה. בתגובה לשאלתם זו הצמיד המשיב סכין לחזהו של פ.א., איים על השאר כי יפגע בהם אם לא יסתלקו, ובעט בראשו של אחד מהם. על פי עובדות האישום השני, הגיע ג'.ח. אל ביתו של המשיב, בעקבות מסרים שהגיעו אליו לפיהם בכוונת המשיב לפגוע בו וב-פ.א.. בין המשיב לבין ג'.ח. התפתח עימות במהלכו הם תפסו זה בחולצתו של זה, והמשיב הניח ידיו על גרונו ולחץ עליו. על פי עובדות האישום השלישי, פגש המשיב ב-פ.א. ברחוב, החל לרדוף אחריו כשבידו סכין וקרא לו לעצור. פ.א. נכנס לתוך בית בו נכחו באותה עת חמישה נוספים, והמשיב בעקבותיו. במהלך עימות שהתפתח ביניהם, המשיב דקר את ג'.ח. ואת מ.ג. באופן שהצריך את פינויים לבית החולים. בהמשך לכך, המשיב קשר קשר עם אביו לגרום למותו של פ.א., ולצורך כך הצטיידו השניים בסכינים והגיעו יחד עם שניים נוספים לחצר הבית בו שהו פ.א., ע.ע. ו-א.ח. (להלן: המנוח). מיד עם כניסתם לחצר הבית המשיב התנפל על פ.א., נשכב עליו, גרם לו למספר דקירות בגופו, ואף ניסה להחדיר את הסכין לחזהו. אביו של המשיב, מצידו, הצמיד את ע.ע. אל חומה בחצר ודקר אותו מספר פעמים. המנוח, שנזעק לעזרתם של פ.א. ו-ע.ע., הרחיק את המשיב מ-פ.א., אזי דקר המשיב את המנוח בחזהו דקירה קטלנית שכתוצאה ממנה נפטר המנוח בו במקום.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו, בה נטען כי נגד המשיב קמות עילות מעצר סטטוטוריות. לאחר שהדין בבקשה נדחה מספר פעמים - כאשר במהלך דחיות אלו הסכים בא כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה - הוגש ביום 3.7.2016 תסקיר שירות מבחן בעניינו, אשר לא בא בהמלצה לשחררו לחלופת מעצר. בנוסף צוין כי נוכח הפוטנציאל למאסר ממושך ונוכח קיומו של תור המתנה ארוך - לא ניתן לשלב את המשיב במעון נעול. בית המשפט המחוזי הורה ביום 19.7.2016 על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, זאת לאור המסוכנות המשמעותית הנשקפת ממנו, ולאור החשש שינסה להימלט מהדין.

4. כאמור, מעצרו של המשיב הוארך מעת לעת בשתי החלטות של בית משפט זה, ואולם במסגרת ההחלטה בבש"פ 6151/16, בית המשפט (השופט ח' מלצר) הורה לשירות המבחן לפעול לשילובו של המשיב ברשימת ההמתנה למעון נעול. בהתאם לכך, ביום 1.11.2016 שירות המבחן לנוער הגיש הודעה מעדכנת לפיה תקופת ההמתנה לקליטת נערים למעון נעול היא 6 חודשים, זאת ככל שלא יהיו קליטות חירום.

5. אשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי, הרי שבקצרה יצוין כי ביום 25.2.2016 נערכה הקראה של כתב האישום, ובדין שנערך ביום 9.5.2016 הוצגה הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לאחד את התיק בעניינו של המשיב עם התיק של אביו, והדין נדחה לבקשת האב. ביום 15.6.2016 הגישו הנאשמים מענה לכתב האישום. מאז נדחו הדיונים מעת לעת לבקשת ההגנה ובין היתר לאור בעיות בייצוגו של אביו של המשיב.

6. בבקשה שלפניי, טוענת המבקשת כי כתב האישום מגולל מסכת אלימות קיצונית אותה הפעיל המשיב כלפי מספר קורבנות, שמניעה נסתרים. מסוכנותו הגבוהה של המשיב, כך נטען, נלמדת הן מהחלטת בית המשפט המחוזי; מעובדות כתב האישום ומנסיבות ביצוע המעשים; ומהעדר המלצה בעניינו מטעם שירות המבחן. המבקשת מוסיפה וטוענת כי במהלך ניהול תיק זה, הוגש נגד המשיב כתב אישום נוסף בגין ביצוע עבירות שוד וניסיון שוד. יתר על כן, המבקשת גורסת כי נוכח העובדה שקיימים שני מעורבים נוספים במעשים המתוארים בכתב האישום שטרם אותרו, יש חשש משיבוש הליכי משפט במידה וישוחרר המשיב. לבסוף מציינת המבקשת כי נוכח העובדה שהמשיב נעצר לאחר 10 ימי הימלטות, קיים חשש כי ימלט מאימת הדין אם ישוחרר.

7. המשיב מצידו, מתנגד להארכת המעצר ובדיון שנערך בפניי טען כי קצב ההתקדמות האיטי של התיק העיקרי - באופן שמשפטו של המשיב טרם החל - אינו נגרם באשמתו, אלא בבעיות חוזרות ונשנות בייצוגו של אביו. לעמדת המשיב, הימשכות ההליכים מצדיקה בחינה מחודשת של אפשרות שחרורו לחלופת מעצר - בין אם במעון נעול ובין אם תחת פיקוח אלקטרוני.

8. ביום 13.11.2016 נערך דיון בפניי, ובסיומו הוריתי למבקשת להגיש בקשה לבית המשפט המחוזי לקביעת מועדי הוכחת. במעמד הדיון הנוסף שנערך בפניי ביום 16.11.2016, עדכנה המבקשת כי נקבע דיון למתן תגובה מפורטת לכתב האישום ליום 29.11.2016 ובסיומו ייקבעו מועדים לשמיעת הוכחות. בתום הדיון הנוסף, הוריתי למבקשת להגיש בקשה להקדמת הדיון למתן תגובה מפורטת לכתב האישום, וכן הוריתי כי במועד זה ייקבעו מועדים לתחילת משפטו של המשיב. ביום 22.11.2016 עדכנה המבקשת כי בית המשפט המחוזי הקדים את הדיון ליום 22.11.2016, אולם במעמד הדיון טען בא כוחו של אביו של המשיב כי קיבל את הייצוג אך לאחרונה ואין באפשרותו ליתן מענה מפורט לכתב האישום. על כן, בתום הדיון, בית המשפט המחוזי קבע ארבעה מועדים לשמיעת ההוכחות, אף אחד מהם לא בתקופת הארכת המעצר המבוקשת. ביום 23.11.2016 הוריתי למבקשת לפנות בבקשה נוספת לבית המשפט המחוזי להקדמת מועדי ההוכחות, כך שמשפטו של המשיב יחל בטרם תחלוף תקופת המעצר המבוקשת. ביום 1.12.2016 הגישה המבקשת הודעה מעדכנת ובה צוין כי בהחלטת בית המשפט המחוזי נקבע שלאור העובדה שאך לאחרונה מונה עורך דין לאביו של המשיב, לא ניתן להקדים את מועדי ההוכחות שנקבעו.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, ושמעתי את טענות הצדדים בשני הדיונים שנערכו בפניי, מצאתי כי מכלול השיקולים מצדיק את קבלת הבקשה להארכת המעצר.

10. נקודת המוצא בדיונו היא שבהליך הארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים בית המשפט יאזן בין זכותו של המשיב לחירות, לבין האינטרס של שמירה על ביטחון הציבור. בהחלטתו, על בית המשפט ליתן את הדעת למגוון שיקולים וביניהם תקופת מעצרו של המשיב; חומרת העבירות המיוחסות לו; מידת מסוכנותו; עברו הפלילי; קצב התקדמות ההליך; והחשש מפני שיבוש הליכי משפט (ראו: בש"פ 8656/16 מדינת ישראל נ' זליג, בפסקה 8 (22.11.2016)); בש"פ 7442/16 מדינת ישראל נ' אלחורטי, פסקה 6 (31.10.2016)). עם זאת, בעניינם של קטינים, על בית המשפט להעמיד לנגד עיניו את הוראות סעיף 10א לחוק הנוער, לפיהן תיבחן היתכנותה של חלופת מעצר

בקפידה יתרה, זאת מאחר שמעצר הוא המוצא האחרון (ראו למשל: בש"פ 6502/10 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 5 (13.9.2010)). אף על פי כן, נקבע לא אחת כי קטינות לא מהווה חסינות, ובהעדר חלופה הולמת לא יהא מנוס ממעצרו של הקטין מאחורי סורג ובריח (ראו: בש"פ 8592/16 מדינת ישראל נ' פלוני (22.11.2016); בש"פ 5073/14 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 12 (25.7.2014)).

11. אמנם, עם הימשכות ההליכים בתיק העיקרי משתנה נקודת האיזון ונוטה יותר לעבר שחרור הנאשם - בוודאי שקטין - לחלופת מעצר (וראו: בש"פ 1383/16 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקאות 10-11 (22.2.2016)). דא עקא, שבמקרה שלפניי מן המשיב נשקפת מסוכנות גבוהה, בין היתר נוכח עבירת הרצח המיוחסת לו בכתב האישום. הלכה היא ששחרור נאשם המואשם בביצוע רצח ממעצר מאחורי סורג ובריח ייעשה אך במקרים נדירים, שכן עבירה זו מקימה חזקת מסוכנות שתסתר רק בנסיבות יוצאות דופן (בש"פ 8291/15 אבו זעילה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.12.2015)). נסיבות אלה אינן מתקיימות בענייננו, בו המשיב יזם והיה מעורב במספר היתקלויות אלימות, אשר המניע להן טרם הוברר, ואשר סופה של האחרונה מבניהן היה במותו הטראגי של המנוח. בהקשר זה לא למותר לציין אף את כתב האישום הנוסף שהוגש נגד המשיב במהלך ניהול תיק זה - כראיה למסוכנותו הגבוהה. אכן, העובדה שזוהי הארכה שלישית של מעצרו של המשיב, ובית המשפט המחוזי טרם החל בשמיעת ההוכחות, מעלה קושי. אין עוררין כי מצב זה אינו רצוי ויש להימנע ממנו במידת האפשר (ראו והשוו: בש"פ 2581/16 מדינת ישראל נ' פלוני, בפסקה 11 (6.4.2016)). ואולם, חרף החלטותי הקודמות וחרף שלוש פניות של המבקשת אל בית המשפט המחוזי, לא התאפשר להקדים את מועדי ההוכחות כך שיחלו בתקופת ההארכה הנוכחית - זאת לאור חילופי ייצוג של אביו של המשיב. על כן, ועל אף הימשכות ההליכים, המסוכנות הברורה שנשקפת מהמשיב מטה את הכף לעבר המשך מעצרו.

12. סוף דבר, הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב מוארך בזאת ב-45 ימים החל מיום 10.11.2016 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 43725-03-16 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ה' בכסלו התשע"ז (5.12.2016).

שׁוֹפֵט